

RESTART: Osposobljavanje poduzetnika u svrhu otpornosti i razvoja

Smjernice za primjenu

Rezultati osposobljavanja koje su razvili i proveli partneri projekta RESTART

Uvod

Ovaj dokument, Smjernice za primjenu, sažima iskustva, ukazuje na zajedničke značajke i daje **smjernice za integraciju** RESTART edukativnih materijala za buduću upotrebu, kako bi se osigurala optimalna i stalna upotreba znanja stvorenog u okviru projekta RESTART i maksimizirao njegov učinak na razvoj europskih mikro, malih i srednjih poduzeća (MMSP), u partnerskim zemljama i šire.

Projekt RESTART ima za cilj podržati razvoj MMSP-a pružanjem materijala za obuku dostupnih na mreži u nekoliko različitih tema relevantnih u post-COVID eri, koje će koristiti ne samo postojeći vlasnici i zaposlenici MMSP-a, već što je vrlo važno i Sustav strukovnog osposobljavanja, priprema budućih osnivača i zaposlenika MMSP za razumijevanje ključnih pojava i prilagođavanje okruženju koje se stalno mijenja.

Ključne teme koje su razrađene uključuju inovacije, servitizaciju, lokalizaciju, nove poslovne modele za mala i srednja poduzeća, kao i digitalizaciju, kibersigurnost i treninge održivosti. Posljednje, ali ne i najmanje važno, lekcija o emocionalnoj inteligenciji također je pružena kako bi se pomoglo MMSP-ima da poboljšaju svoje interne strukture ljudskih resursa, komunikaciju s zaposlenicima i klijentima također podržalo poduzetnike u borbi s izazovima ne samo postpandemijskog socioekonomskog okruženja, već povećati njihovu sposobnost suočavanja.

Sadržaj

Rezultati osposobljavanja koje su razvili i proveli partneri projekta RESTART	1
Uvod	1
Sadržaj	2
Popis kratica	3
1. Ključne značajke RESTART treninga	5
2. RESTART moduli i online platforma	5
2.1. Cybersigurnost u radu od kuće.....	6
2.2. Servitizacija – transformacija proizvoda u usluge	6
2.3. Inovacije i iskorištavanje prilika	6
2.4. Emocionalna inteligencija i pozitivno radno okruženje.....	6
2.5. Održivo, društveno i zeleno poduzetništvo	6
2.6. Digitalizacija i online učenje.....	7
2.7. Poslovni modeli za MMSP u post-COVID eri.....	7
2.8. Elementi i značajke edukativnih modula na platformi	7
3. Smjernice za izvođenje RESTART treninga – naučene lekcije	8
3.1. Ciljani korisnici.....	8
3.2. Edukativni moduli.....	8
3.3. Veličina grupe polaznika	8
3.4. Različitost i uključivost	9
3.5. Utjecaj na okoliš	9
3.6. Materijali s uputstvima.....	9
3.7. Validacija ishoda učenja	9
3.8. Prilagodba specifičnim potrebama.....	10
3.9. Zaključak.....	10

Popis kratica

AI: Umjetna inteligencija

COVID-19: Koronavirus 2019

COSME: Program konkurentnosti malih i srednjih poduzeća

EEN: Europska poduzetnička mreža

EIC: Europsko vijeće za inovacije

ES: Španjolska

EU: Europska unija

EUR: euro

EU27: Zemlje koje su članice Europske unije od 2020. (post-Brexit)

FMUK: Fakultet za menadžment na Sveučilištu Comenius (Univerzita Komenského v Bratislave) (Slovački partner)

GAP: Zeleni akcijski plan

BDP: bruto domaći proizvod

GERD: Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj

HETFA: Hétfa Kutatointezet Kft (Istraživački institut Hétfa) (mađarski partner)

HGC: tvrtke visokog rasta

HU: Mađarska

IDP: IDP Sas di Giancarlo Costantino (talijanski razvojni partneri) (talijanski partner)

IHF: Institut de Haute Formation aux Politiques Communautaires (Partner iz Belgije)

IT: Italija

IWS: Internet Web Solutions SL (španjolski partner)

ML: Strojno učenje

MSME: mikro, mala i srednja poduzeća

NACE: Statistička klasifikacija gospodarskih aktivnosti u Europskoj zajednici koja se koristi za identificiranje različitih industrijskih grana (između ostalog)

OER: Otvoreni obrazovni resursi

R&D: Istraživanje i razvoj

R&D&I: Istraživanje, razvoj i inovacije

RRF: Sredstvo za oporavak i otpornost za ublažavanje utjecaja COVID-19

RRP: Plan oporavka i otpornosti za ublažavanje utjecaja COVID-19

MSP: mala i srednja poduzeća

SBA: Slovačka poslovna agencija (koordinator projekta SK)

SBA (kontekst politike): Small Business Act (Europske unije)

STEP RI: STEP RI Znanstveno-tehnološki park Sveučilišta u Rijeci (hrvatski partner)

UCF: Sveučilište za carinu i financije, Ukrajina

VET: sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja

1. Ključne značajke RESTART treninga

Ovaj dokument daje smjernice u vezi s korištenjem i uvođenjem:

- a.) razne materijale za obuku pripremljene u okviru projekta RESTART,
- b.) online platforma koja zadovoljava potrebe online učenika.

Ovdje prikupljene smjernice podupiru široku paletu potencijala upotrebe i učenja temeljenih na materijalima RESTART-a i maksimiziranje utjecaja generiranog za mala i srednja poduzeća i ekosustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, ne samo u zemljama zastupljenim u projektu već i na europskoj razini.

Kao što je opisano u Uvodu ovog izvješća, glavni cilj je pomoći MMSP-ima, budućim poduzetnicima i potencijalnim zaposlenicima da bolje razumiju izazove koji karakteriziraju postpandemijsko poslovno okruženje 21. stoljeća s nekoliko izazova, potencijalnih šokova i stalnih kriza. Kako bi isporučio dostupne, lako razumljive, ali relevantne i ažurne informacije i znanje, projekt RESTART razvio je nekoliko edukativnih modula te online platformu za osposobljavanje <https://www.restartproject.eu/trening.php>.

Na početku projekta identificirana su četiri glavna pitanja koja je trebalo pokriti i istražiti:

- Inovacije i servitizacija
- Digitalna transformacija
- Lokalizacija
- Održivost

Ova glavna pitanja podijeljena su u 7 tema i tema obuke:

- Modul 1 - Digitalizacija i online učenje
- Modul 2 - Inovacije i iskorištavanje prilika u MMSP
- Modul 3 – Kibernetička sigurnost u poslovanju
- Modul 4 – Poslovni modeli za mikro, mala i srednja poduzeća u post-COVID eri
- Modul 5 - Održivo, društveno i zeleno poduzetništvo
- Modul 6 – Servitizacija – transformacija proizvoda u usluge
- Modul 7 - Emocionalna inteligencija i pozitivno radno okruženje

Oni su predstavljeni na online platformi za učenje RESTART na engleskom kao i na nacionalnim jezicima partnerstva:

- hrvatski
- talijanski
- mađarski
- slovački
- španjolski

2. RESTART moduli i online platforma

Online platforma nadilazi puku prezentaciju modula obuke.

- Predstavlja sam projekt, opisujući njegove glavne ciljeve i izazove koji su pokrenuli stvaranje inicijative.
- Partneri - omogućuje zainteresiranim posjetiteljima da se povežu s projektnim partnerima koji su svi etablirani stručnjaci i krovne organizacije u poduzetničkom obrazovanju i ekosustavima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Može biti koristan alat za MMSP za povezivanje s drugim projektima, inicijativama i središtima znanja.
- Postoji i mogućnost izgradnje zajednice koju nudi web stranica.
- Nadalje, dostupan je i izbornik pojmovnika i često postavljanih pitanja.
- Na stranici se objavljuju i svi ostali rezultati projekta i pripremljene publikacije.
- Segment vijesti omogućuje posjetiteljima da budu u toku.
- Konačno, dostupni su edukacijski moduli sa svim svojim priložima i detaljima.

Sadržaj tečajeva je, kako je opisano na web stranici:

2.1. Kibernetička sigurnost u poslovanju

Većina europskih malih i srednjih poduzeća kibernetičku sigurnost vidi kao ključnu poslovnu brigu. Međutim, u kontekstu nakon pandemije, nisu sve tvrtke implementirale nove sigurnosne mjere za borbu protiv rizika koji proizlaze iz rada na daljinu zbog nedostatka svijesti i nedostatka vještina kibernetičke sigurnosti. Ovaj modul omogućit će MMSP i zaposlenicima da poboljšaju svoje vještine i znanja o kibernetičkoj sigurnosti kako bi povećali svoje digitalne vještine i kibernetičku otpornost.

2.2. Servitizacija – transformacija proizvoda u usluge

Servitizacija je proces transformacije poslovanja temeljenog na proizvodima u poslovanje temeljeno na uslugama, razvojem ponude koja kombinira proizvod i uslugu, omogućavajući poduzetnicima da bolje prilagode svoje rješenje potrebama kupca i unaprijede svoje poslovanje. U ovom modulu možete naučiti kako poboljšati poslovanje implementacijom servitizacije. Upoznat ćete se s Things+ Metodologijom inoviranja usluga, koja je posebno skrojena za mikro, malim i srednjim poduzećima koja ponudu temeljenu na proizvodima žele nadopuniti inovativnim uslugama.

2.3. Inovacije i iskorištavanje prilika u MMSP

Ovaj program obuke podijeljen je u tri cjeline kako bi vam pomogao razumjeti osnove inovativnosti, kreativnosti i kritičkog mišljenja te kako primijeniti te koncepte u svom poslovanju. U 1. jedinici naučit ćete što je inovacija i dublje ćete razumjeti ključne koncepte. Jedinica 2 usredotočit će se na važnost kreativnosti i kritičkog mišljenja, uključujući pregled koncepata i praktičnih načina za njihovu implementaciju u vašoj organizaciji. Na kraju, jedinica 3 pružit će preporuke o tome kako iskoristiti prednosti društvenih i zelenih inovacija te kako ostvariti koristi od kreativnosti i kritičkog razmišljanja u svom poslovanju.

2.4. Emocionalna inteligencija i pozitivno radno okruženje

Ovaj modul obuke pokriva koncepte emocionalne inteligencije i dobrobiti, istražujući njihove definicije, ključne komponente i odnos između njih. Jedinica 2 usmjerena je na razvoj vještina emocionalne inteligencije za poduzetnike, dok jedinica 3 istražuje načine poboljšanja dobrobiti u poslovnom kontekstu te daje preporuke za poduzetnike. Cilj je razumjeti važnost i emocionalne inteligencije i dobrobiti za osobni i profesionalni uspjeh.

2.5. Održivo, društveno i zeleno poduzetništvo

Održivost u poslovanju odnosi se na poslovanje bez negativnog utjecaja na okoliš, zajednicu ili društvo, odražavajući na taj način međusobni učinak tri komponente (posao, okoliš i društvo). Primjer koncepta u smislu društvene održivosti su socijalna poduzeća, koja mogu djelovati u bilo kojem

području i stvarati profit kao i svako drugo poduzeće. Međutim, njihov se profit ponovno ulaže i ispunjava jasnu društvenu misiju koja pozitivno utječe na zajednicu. U području aktivne zaštite okoliša i minimiziranja negativnih utjecaja na prirodu, mislimo na Zeleno poduzetništvo koje predstavlja veliku poslovnu priliku za dekarbonizirani svijet do 2050. godine.

2.6. Digitalizacija i online učenje

U ovom modulu naučit ćete što je digitalizacija, kako preoblikuje poduzetničke prilike, njezine pokretače, prednosti i operativne implikacije za MMSPP. Poseban dio posvećen je digitalnim komunikacijskim kanalima koji se mogu implementirati unutar internih i eksternih komunikacija. Alati za suradnju, upravljanje projektima, pohranjivanje i dijeljenje dokumenata koji su predstavljeni nakon toga nedvojbeno će vam pomoći da povećate radnu učinkovitost. Druga cjelina usmjerena je na online učenje, gdje ćete se upoznati s najraširenijim platformama za online učenje i dobiti savjete o specifičnim tečajevima koji su povezani s RESTART kurikulumom.

2.7. Poslovni modeli za mikro, mala i srednja poduzeća u post-COVID eri

Ovaj modul obuke opisuje što znači poslovni model, objašnjava prirodu tradicionalnih poslovnih modela i poslovnih modela 21. stoljeća te pruža alat za izgradnju vlastitog poslovnog modela.

2.8. Elementi i značajke edukativnih modula na platformi

Edukacije su dostupne za individualno učenje, a svaki modul je sam po sebi jasan i razumljiv bez podrške drugih modula (iako postoje međusobne veze navedene gdje je to prikladno). To pomaže korisnicima da osmisle vlastiti put učenja, uzimajući u obzir svoje osobne interese, ciljeve karijere i razine razvoja. Nije obavezno proći svaki modul za sudjelovanje u edukaciji.

Također je moguće, nadalje, snažno preporučljivo, da se edukativni materijali koriste u formalnijem/organiziranom edukativnom okruženju, s trenerom ili mentorom koji pomaže korisnicima da se snađu i daju daljnje odgovore na pitanja. Edukacije uključuju test samoprovjere za procjenu naučenih lekcija i obrazac za povratne informacije.

Edukativni materijali dostupni su u različitim formatima:

- Uključen je teaser za kratki pregled sadržaja modula. Ovo je dostupno u video formatu.
- Materijali za obuku dostupni su u ppt i doc formatu.
- Testovi samoprovjere uključeni su u same materijale za obuku
- Obrazac za povratne informacije je usko postavljen, jednostavan za ispunjavanje.
- Svaki modul obuke je popraćen studijama slučaja i daljnjim materijalima za objašnjenje koji podržavaju bolje razumijevanje ključnih poruka i njihovu primjenu u svakodnevnom životu.

3. Smjernice za izvođenje RESTART treninga – naučene lekcije

3.1. Ciljani korisnici

Ciljane skupine kao što su pružatelji usluga strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET), praktičari politika koje se tiču poduzetništva, akteri ekosustava, poduzetnici, budući poduzetnici, potencijalni zaposlenici, a posebno uključivanje skupina u nepovoljnom položaju, igraju ključnu ulogu u inicijativama za razvoj vještina MMSP.

Pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET) i kreatori politika ključni su u oblikovanju i pružanju učinkovitih programa osposobljavanja. Njihova stručnost i uvid u industrijske trendove, političke krajolike i obrazovne metodologije osiguravaju relevantnost i praktičnost sadržaja edukacije. Uključivanje njihovih povratnih informacija i iskorištavanje njihovog iskustva poboljšava kvalitetu programa osposobljavanja, čineći ih prilagođenijima stvarnim potrebama i izazovima MMSP.

Poduzetnici i razni akteri ekosustava, poput inkubatora i akceleratora, donose neprocjenjivo praktično znanje i inovativne perspektive. Njihovo uključivanje osigurava da su edukativni programi utemeljeni na poduzetničkoj stvarnosti i da odražavaju dinamiku i raznolikost svojstvenu poduzetničkom ekosustavu. Za buduće i sadašnje poduzetnike ključan je pristup prilagođenim, relevantnim resursima za osposobljavanje. Osnažuje ih potrebnim vještinama i znanjem za snalaženje u složenom poslovnom krajoliku koji se stalno razvija, potičući inovacije, otpornost i održivi rast.

Prioritiziranje inkluzivnosti skupina u nepovoljnom položaju u edukacijama za MMSP je iznimno važno. To uključuje pojedince koji mogu biti marginalizirani zbog socioekonomskih, rasnih, rodno uvjetovanih ili drugih sistemskih prepreka. Stvaranje uključivog okruženja za učenje i pružanje prilagođene podrške osigurava jednak pristup prilikama za učenje, omogućujući tim pojedincima da prevladaju prepreke i u potpunosti sudjeluju u poduzetničkim nastojanjima. Rješavanje jedinstvenih potreba i izazova s kojima se suočavaju skupine u nepovoljnom položaju ne samo da potiče raznovrsnost i jednakost unutar poduzetničkog ekosustava, već i otključava neiskorišteni potencijal, pridonoseći ukupnom razvoju i otpornosti MMSP.

Stoga, višestrani pristup osposobljavanju MMSP-a koji uključuje različite ciljne skupine i uzima u obzir uvide i potrebe svake od njih, služi za obogaćivanje okruženja za učenje, povećanje relevantnosti i utjecaja programa osposobljavanja te poticanje inkluzivnijeg, pravednijeg i dinamičnog poduzetničkog ekosustava.

3.2. Edukativni moduli

Pri određivanju najučinkovitijeg načina pružanja edukacije – uživo, hibridno ili potpuno digitalno – mora se uzeti u obzir nekoliko čimbenika. Odluka uvelike ovisi o demografskim podacima sudionika, raspoloživim resursima i sadržaju obuke. Čini se da je mješoviti pristup, koji kombinira interakciju licem u lice s digitalnim učenjem, uravnoteženo rješenje koje omogućuje i osobnu interakciju i fleksibilnost u učenju. Međutim, potpuno digitalne platforme nude veću dostupnost, osobito u trenutnom kontekstu globalnih pandemija i logističkih ograničenja. Daljnji naponi da se poveća učinak mogu uključiti u daljnju projektnu suradnju mehanizme mentorstva i više učenja među kolegama.

3.3. Veličina grupe polaznika

Veličina grupe polaznika igra ključnu ulogu u izvođenju edukacije. Manje grupe olakšavaju personaliziranije interakcije i prilagođenu podršku, potičući pogodno okruženje za učenje. Veće grupe, iako su ekonomski učinkovite, možda neće dopustiti individualiziranu pozornost i mogu spriječiti sudjelovanje tihih sudionika. Sredina je optimalna gdje grupna interakcija i personalizirano učenje mogu koegzistirati.

3.4. Različitost i uključivost

Raznolikost i uključenost ključni su za stvaranje obogaćujućeg okruženja za učenje. Programi osposobljavanja moraju biti osmišljeni s univerzalnim pristupom, uzimajući u obzir spol, dob, migracijsko podrijetlo, profile zanimanja i druge demografske čimbenike. Heterogena grupa potiče bogatije okruženje za učenje, omogućujući razmjenu različitih perspektiva i iskustava. Ključno je osigurati da je obuka pristupačna i uključiva, da zadovoljava različite potrebe i sklonosti sudionika i da uklanja sve prepreke sudjelovanju.

Važno je napomenuti da su RESTART edukativni moduli testirana na vrlo raznolikom skupu sudionika, koji dolaze iz gradskih i transnacionalnih područja, kao i iz malih, ruralnih naselja, svih dobi i različitog podrijetla. Validacija obuke također je uključila ranjive skupine kao što je skup sudionika iz Ukrajine, stoga treneri ne trebaju oklijevati uključiti više različitih zajednica u obuku.

3.5. Utjecaj na okoliš

Održiva isporuka odnosi se na uključivanje ekološki prihvatljivih praksi u proces izvođenja edukacije. Digitalne i kombinirane metode učenja prirodno su usklađene s ovim ciljem, smanjujući potrebu za fizičkim resursima i putovanjima, čime se minimalizira ugljični otisak. Dodatno, uključivanje načela održivosti u nastavni plan i program pojačava važnost ekološke odgovornosti među sudionicima.

3.6. Materijali s uputstvima

Korištenje materijala za obuku i bilješki nastavnika ključno je za jačanje ishoda učenja. Oni služe kao referentni materijal za sudionike da se ponovno pozabave i konsolidiraju svoje razumijevanje nakon sesije. Međutim, format tih materijala mora biti jednostavan za korištenje i privlačan. Poželjnije su digitalne brošure, koje nude pristupačnost i praktičnost uz usklađivanje s naporima za očuvanje okoliša.

3.7. Validacija ishoda učenja

Validacija ishoda učenja ključna je za osiguranje učinkovitosti programa osposobljavanja. Redovita ocjenjivanja, povratne informacije i evaluacije treba uključiti kako bi se procijenilo razumijevanje sudionika i poboljšao nastavni plan i program na temelju evoluirajućih potreba i preferencija polaznika. Konstruktivne povratne informacije i refleksivne prakse od ključne su važnosti za osiguranje kontinuiranog poboljšanja i relevantnosti materijala za obuku.

3.8. Prilagodba specifičnim potrebama

Prilikom primjene ovih smjernica, ključno ih je prilagoditi specifičnim okolnostima i potrebama sudionika. Raznolikost u profesionalnim ulogama, sektorima, razinama staža i drugim demografskim čimbenicima zahtijeva fleksibilan i prilagodljiv pristup pružanju edukacije. Na primjer, menadžeri bi mogli preferirati strateške prikaze i studije slučaja, dok bi administrativno osoblje moglo imati više koristi od praktičnih vježbi.

3.9. Zaključak

Pružanje obuke MMSP-ima zahtijeva pedantan, prilagodljiv i uključiv pristup. Mješoviti modalitet obuke, grupe srednje veličine, raznolikost u demografiji sudionika, ekološki odgovorna isporuka, dostupni nastavni materijali i potvrđeni ishodi učenja čine optimalno okruženje za educiranje MMSP. Međutim, precizna primjena ovih smjernica mora biti nijansirana, uzimajući u obzir jedinstveni kontekst, potrebe i sklonosti sudionika, osiguravajući da edukacija nije samo informativna i privlačna, već i uključiva, relevantna i utjecajna.